

Володимир Мельник
Вероніка Мельник

Серія “Чарівний світ мистецтва і природи”

Пори року

О С І Н Ї

Альбом витинанок

Посібник для учнів молодших і середніх класів

ТЕРНОПІЛЬ
НАВЧАЛЬНА КНИГА – БОГДАН

ББК 74.268.51
М47

Автори:

Мельник Володимир — член Національної спілки художників України, заслужений художник України, доцент кафедри образотворчого декоративно-прикладного мистецтва та методики його викладання інституту мистецтв Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка.

Мельник Вероніка — педагог.

Серія “Чарівний світ мистецтва і природи” заснована 2007 року

В.М. Мельник, В.В. Мельник

М47 Альбом витинанок. Пори року. Осінь. Посібник для учнів молодших і середніх класів. — Тернопіль: Навчальна книга — Богдан, 2008. — 64 с.

ISBN 978-966-408-372-7

Навчальний посібник “Пори року. Осінь. Альбом витинанок” адресується учням молодших та середніх класів загальноосвітніх шкіл, вихованцям дитячих дошкільних закладів, художніх гуртків та студій, учителям образотворчого мистецтва.

Мета видання — допомогти усім бажаючим долучитися до вивчення українського народного мистецтва, збереження та розвитку його традицій.

Працюючи з посібником, кожен зможе долучитися до процесу творення справжнього мистецтва простими і доступними засобами.

Окрім цієї книги, вийшли друком альбоми витинанок “Весна”, “Літо”, “Зима”.

ББК 74.268.51

*Охороняється законом про авторське право.
Жодна частина цього видання не може бути використана чи відтворена
в будь-якому вигляді без дозволу автора чи видавництва.*

Навчальне видання

Мельник Володимир Михайлович
Мельник Вероніка Василівна

**АЛЬБОМ ВИТИНАНОК
ПОРИ РОКУ. О С І Н Ь**

Головний редактор *Богдан Будний*
Редактор *Тетяна Риженко*
Художник *Любомир Бейгер*
Комп'ютерна верстка *Надії Магальяс*

Підписано до друку 18.10.2007. Формат 60х84/8. Папір офсетний.
Гарнітура Таймс. Умовн. друк. арк. 7,44. Умовн. фарбо-відб. 29,76.

Видавництво «Навчальна книга — Богдан»
Свідоцтво про внесення до Державного реєстру видавців
ДК №370 від 21.03.2001 р.

Навчальна книга — Богдан, а/с 529, м.Тернопіль, 46008
тел./факс (0352) 52-06-07; 52-05-48; 52-19-66
publishing@budny.te.ua
www.bohdan-books.com

© Мельник В.М., Мельник В.В., 2008
© Навчальна книга — Богдан,
макет, художнє оформлення, 2008

ISBN 978-966-408-372-7

Передмова

Осінь — улюблена пора року поетів, художників, музикантів. Та і як можна не любити осінь, якщо вона така щедра, багата, яскрава. І хоч восени усе частіше сіє дрібний дощик, що навіває сум і журбу, проте у багатьох людей цей час асоціюється з яскравими кольорами та розмаїттям барвів, які знаменують щедрий урожай та багатство плодів рідної землі.

Чи можна відтворити красу осені мовою витинанки? Звичайно. Для цього можна використати усі види витинанок: як орнаментальні симетричні мережива, так і асиметричні сюжети. Для осінніх витинанок дуже важливою є роль кольорів. Кольори та їх комбінація є основними компонентами у відтворенні осіннього настрою. Тому варто згадати про кольори трохи ширше. Як відомо, є 3 основних кольори — жовтий, червоний, синій — і додаткові барви. У природі існують ахроматичні кольори, які відрізняються тільки за тональністю (чорний, сірий, білий) та хроматичні, які мають кольорові відтінки різних тонів та насиченості (жовтий, помаранчевий, червоний, фіолетовий, синій, зелений і ін.). У живопису також часто використовують контрастні кольори. Їх можна поділити на пари: червоний—голубувато-зелений, помаранчевий—голубий, жовтий—синій, фіолетовий—зелено-жовтий, зелений—пурпурний. Наприклад, принцип контрасту використаний у багатьох витинанках цього альбому. Крім того, оригінально вирізняються з-поміж інших витинанок роботи з поєднанням яскравих кольорів і чорного (жовтий—чорний, помаранчевий—чорний і т.д.).

Ученими багатьох країн визначено, що кольори впливають на людську психіку? Цей вплив дуже різноманітний. Так, червоний колір — збуджуючий, динамічний, голосний; жовтий — сонячний, світлий, радісний; чорний — темний, важкий, теплий; сірий — нейтральний, величний, вельможний; білий — викликає чистоту, легкість, свіжість, прохолоду; помаранчевий — енергію, тепло; зелений — спокій, молодість, надію; .

У цьому альбомі є 15 витинанок, які допоможуть кожному спробувати свої сили у точності, винахідливості, акуратності і будуть сприяти створенню власних композицій, таким чином, прилучитися до творчої праці.

1. «До рідної школи». Силуетна витинанка, яка відтворює свято першого дзвінка. Вона складається з постатей дітей і осіннього листя.

Витинаємо силуети дітей та жовто-помаранчеві листки; наклеюємо вирізані елементи на темно-синій фон.

2. «Осінь листя». Композиція з осіннього листя жовтого та помаранчевого кольорів. Витинаємо силует листків, наклеюємо їх на темному фоні.

3. «Летять гуси». Силуетна витинанка птахів на фоні осіннього пейзажу. Спочатку витинаємо усі елементи і наклеюємо на темно-синій фон за таким порядком: хмаринки, очерети, останніми наклеюємо птахів.

4. «Натюрморт із глечиком». Натюрморт зображає предмети неживої природи. У нашому випадку — це глечик та фрукти. Витинаємо всі предмети натюрморту і наклеюємо на аркуші білого паперу: глечик, яблука, груші, сливи.

5. Силуетна витинанка «Дерево» виконується традиційно, як усі симетричні витинанки. Згинаємо аркуш паперу вдвоє, витинаємо силует дерева. Окремо витинаємо силуети яблук і наклеюємо на дерево.

6. Натюрморт із овочів. Під час виконання цієї витинанки необхідно вирізати силуети овочів та розмістити їх у певному композиційному порядку. Один із варіантів композиційного вирішення подано на репродукції.

7. «Груша». Декоративна симетрична витинанка, побудована на основі традиційної центральної осьової симетрії, проте її виконання дещо нетрадиційне. Вирізаний силует помаранчевого кольору накладаємо на силует жовтого кольору, внизу розміщуємо силуети фруктів.

8. Натюрморт із виноградом. Витинанка натюрморту, до складу якого входять кухоль, фрукти, виноград. Всі елементи довільно розміщено на площині. Витинаємо всі елементи і наклеюємо на білому аркуші паперу: спочатку фон жовтого кольору, потім кухоль, грушу, яблука, виноград, сливи.

9. Витинанка «Падають яблука». Традиційна симетрична витинанка дерева з плодами. Витинаємо дерево жовтого кольору і наклеюємо на помаранчевий фон.

10. «Листопад». Симетрична витинанка дерева виконується традиційним способом. Згинаємо аркуш навпіл по лінії АВ, витинаємо контур, листки витинаємо окремо і розміщуємо довільно на дереві та під деревом.

11. «Журавлі». Силуетна витинанка птахів на жовто-помаранчевому фоні. Витинаємо хмаринку, силуети птахів, очерети і наклеюємо на жовтий фон.

12. «Осінь». Символічна витинанка, яка складається із силуетів дерев, дітей, фруктів. Витинаємо усі елементи, наклеюємо на білий аркуш паперу.

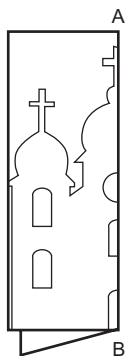
13. Осінній пейзаж. Витинанка з двох кольорів: темно-синього та помаранчевого. Витинаємо силует помаранчевого кольору і наклеюємо на аркуш паперу темно-синього кольору.

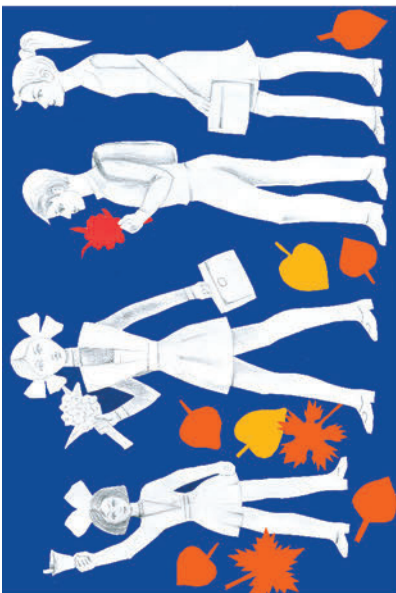
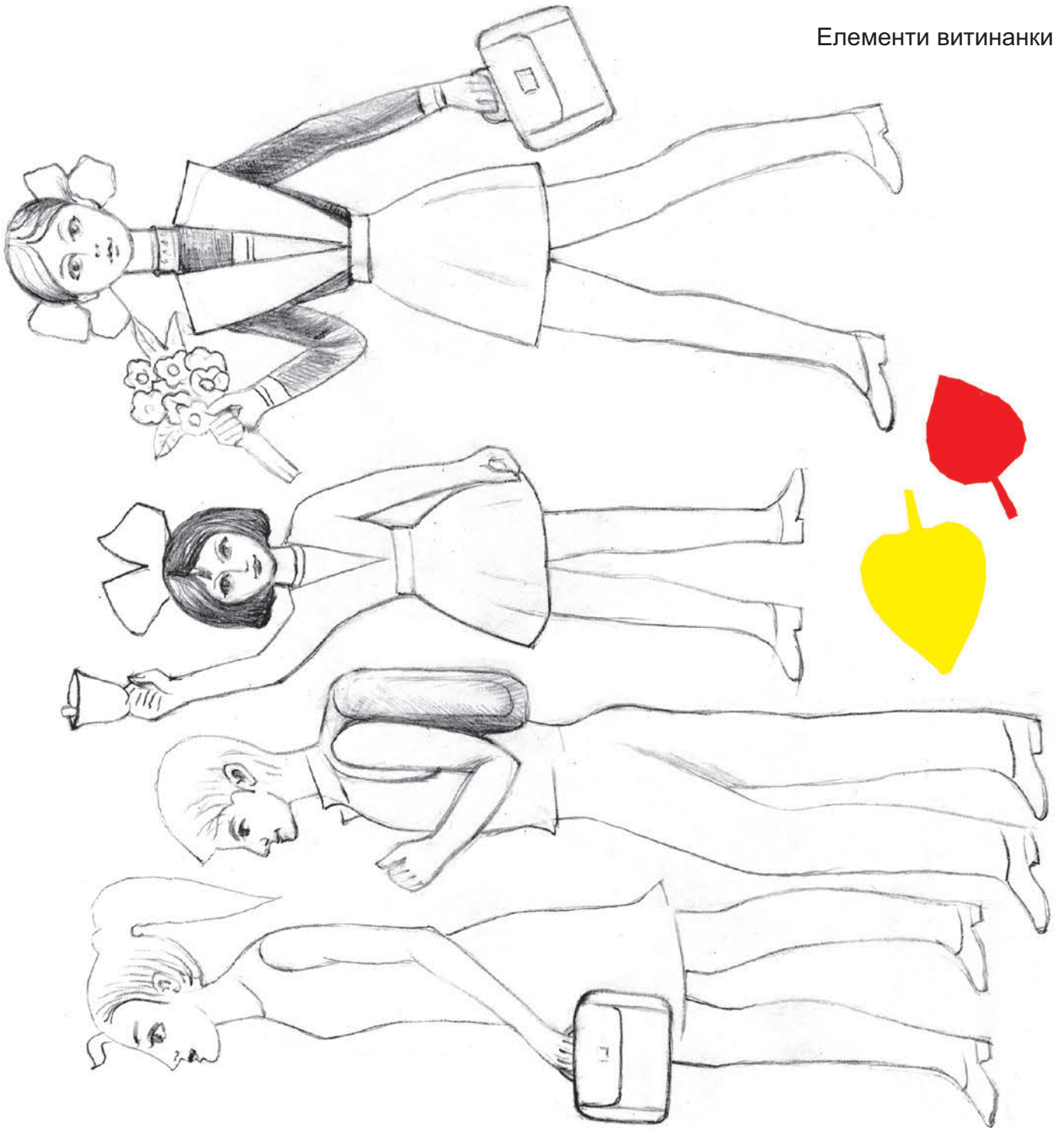
14. «В далеку дорогу». Силуетна витинанка журавлів, що відлітають. На темно-червоний фон наклеюємо червоні, помаранчеві хмаринки і забарвлені у темні кольори очерети та птахів.

15. Силуетна витинанка «Коні». Витинаємо силуети дерев, коней. Наклеюємо на аркуш паперу жовтого кольору.

Умовні позначення:

- 1) А... В... Лінія згину аркуша при витинанні симетричної витинанки.
- 2) _____ Лінія витинання.
- 3) Схема згину аркуша паперу у симетричних витинанках.

Мал. 1. ДО РІДНОЇ ШКОЛИ

